

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU LVII.

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografa:

Brașov, piața mare Nr. 30.

Scrisorile nefrancoate nu se
primesc. — Manuscrisurile nu se
reținut.

INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ar-
mătoarele Birouri de anușari:
în Viena: M. Dukas, Heinrich
Schlek, Rudolf Mosse, A. Oppel
Nachfolger; Anton Oppel, J.
Danneberg, în Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein Bervai; în
București: Agence Havas, Suc-
ursale de Roumanie; în Ham-
burg: Karoly & Löbmann.

Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o colônă 6 or. și
80 or. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
a. și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o
serie 10 or. sau 80 bani.

„Gazeta” iese în dă-care zi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:

Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.

N-rii de Duminică 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.

N-rii de Duminică 8 franci.

Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la d. colecteri.

Abonamentul pentru Brașov:

la administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 39 etajul I:

pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.

Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Ună exempliară 5 or. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiile suncă
a se plăti înainte.

Nr. 209.

Brașov, Sâmbătă, 24 Septemvre (6 Octomvre)

1894.

Nou abonament

la

„GAZETA TRANSILVANIEI”

cu 1 Octomvre 1894 st. v.

se deschide nou abonament,
la care invităm pe toți amicii și
sprijinitorii foiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an 12 fl.
pe șase luni 6 fl.
pe trei luni 3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an 40 franci
pe șase luni 20 „
pe trei luni 10 „

Abonamente la numerele cu data
de Duminică:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an 2 fl.
pe șase luni 1 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an 8 franci
pe șase luni 4 „

Abonarea se poate face mai ușor
prin mandate postale.

Administrațiunea

„Gazetei Transilvaniei”.

Erași luptă în camera mag- naților.

Brașov, 23 Septemvre v.

Alaltăeri s'a început în camera
magnaților o nouă luptă, ale că-
reia șanse de izbândă suncă de astă-
dată puțină promițătoare pentru gu-
vernul. La ordinea zilei este proie-
ctul de lege privitor la liberul
esercițiu religionar, care după seme-
nele de până acum va provoca o
discuțiune aprăpe totu atăt de în-
flăcărată, ca și faimosul proiect
pentru introducerea căsătoriei civile
obligătoare, cu deosebire numai, că
de astă-dată guvernul are mult
mai puține șanse pentru o învingere
deplină.

Discuțiunea se învîrte cu deo-
sebite în jurul a două puncte: de-
cretarea neconfesionabilității și reci-
procitatea convertirei față cu reli-
giunea mosaică. Aceste două puncte
însă stau în strinsă legătură cu în-
tregu aparatul de reforme politice
bisericesci ale guvernului, așa că
dela primirea orî neprimirea lor
s'ar pute dice, că atărna în cea mai
mare parte succesul, la care s'a in-
tenționat prin inscenarea acestor
reforme.

Scopul final al reformelor
este, după cum s'a și recunoscut
deja, despărțirea desevirșită a bise-
ricii de cătră statul. Prin legea dela
1868 însă fiă-care cetățenul ungar
este silit să aparțină unei religii.
Sila această, de sine se înțelege, îi
face dependenți pe cetățenii de bise-
rică și pentru a rumpe această de-
pendență, guvernul s'a vedut în-
demnat a înartacula în proiectul
său de reformă neconfesionabilitatea.
Prin această cetățenul se absolvă de
îndatorirea, de-a aparține unei reli-
giuni: i se dă dreptul de a-și schimba
religiunea după plac, eventual de-a
rămâne și fără de nici o religie,
ori de-a crea chiar și religii nouă.
Decă statul această ar fi alea-
tut totu numai din cetățenii cu înaltă
cultură a inimei și a spiritului, pote
că efectele triste ale neconfesiona-
bilității ar fi mai puțin simțite.
In împrejurările actuale dela noi însă
decretarea neconfesionabilității ar fi
o curată fatalitate.

Inchipuescă-și orî-cine, ce s'ar
întempla cu singuraticile biserici,
decă credincioșilor li-s'ar da
liberă voia de-a se desbrăca orî
când și de orî-ce îndatorire față cu
ele. Ar fi de ajuns o mică neînțe-
legere cu preotul, pentru ca ime-
diat credinciosul să ăsa din simlul
bisericii sale și să trecă la altă bi-
serică; s'ar deschide va să dică cale
liberă unei migrațiuni continue dela
o biserică la alta, care în conse-
cunțele sale ar fi un curat tîrg:

cei mai mulți s'ar grupa acolo, unde
li-s'ar oferi mai multe înlesniri și
comodități.

E lucru ușor de înțeles, că
mai ales pentru bisericele noastre
romănesci, cari suncă atăt de apă-
sate și lipsite de orî-ce ajutor, de-
cretarea neconfesionabilității ar fi o
lovitură forțe grea. Deși avem multă
încredere în spiritul conservativ
și alipirea poporului nostru la legea
și vechile sale tradițiuni, totuși nu
ne putem reține de-a nu ne espre-
ma îngrijirea, că prin decretarea ne-
fesionabilității i s'ar deschide calea
de-a se scote de sub povara îndă-
torilor lui față de biserică stră-
moșescă și a trece la altă biserică,
unde sarcinile le suportă, să dicem,
statul, ăr nu poporul.

Nu vorbim aici de multele con-
secințe dureroase, ce le-ar avé acest
proiect pentru moralitatea poporu-
lui; ajunge a sci, că prin el se ur-
zesce un pericol, care amenință
din temelii însă-și existența biserice-
lor noastre naționale, susținute de
popor. De aceea nu putem, decăt
se ne exprimăm părerea noastră de
reu, că dintre arhierii bisericilor
noștre numai doi însă s'au aflat
cari n'au înțeles de a-și face da-
vorița într'un moment că acesta,
când în mod mai multă sau
mai puțin apropiat se tractază de
însă-și existența bisericilor noastre.

Căt pentru alu doilea punct,
reciprocitatea convertirei față cu re-
ligiunea mosaică, acesta mai puțin
ne privește. Ambele acestea însă
vor întimpina în camera magna-
ților mare rezistență și, după cum
se crede în cercurile politice un-
garesci, punctul dintăi, privitor la
neconfesionabilitate, are să cadă si-
gur; însu-și guvernul, strîmătorat
fiind, se dice că ar fi dispus să
renunțe la el.

In acest cas proiectele de re-
formă bisericescă vor fi temeinic
sdruncinate, ăr nouă ne va servi
spre mulțumire sciind, că prin

acesta s'a delăturat o periculoasă
cursă, îndreptată în contra biserice-
lor noastre.

Camera magnaților.

— Proiectele bisericesci. —

In 3 Octomvre n. camera magnaților
și-a început ședințele. La ordinea zilei
era continuarea desbaterilor asupra refor-
melor bisericesci-politice. Membrii came-
rei erau de față aprăpe în număr com-
plet. Clerul catolic era totu de față
cu primatul Vaszary în frunte, afară de epis-
copul Strossmayer. De față erau și toți
arhierii bisericii greco-orientale. După
raportul comisiei a luat cuvântul epis-
copul de Oradea-mare

Laurențiu Schlauch. El nu primește
proiectul despre liberul esercițiu religionar
căci nutrește convingerea, că precum că-
sătoria civilă, așa și proiectul despre libe-
rul esercițiu religionar va ruina viața
familiară, și ireligiozitatea va subsăpa basa
morală a națiunii maghiare. Ungaria și-a
sciut conserva individualitatea în timp de
1000 de ani cu ajutorul lui Dumneșeu —
e întrebare însă, decă ireligiozitatea îi va
păci această individualitate. Statul maghiar
va fi obligat să apere în viitor pe atest
pe anarchistul religionar, tocmai așa cum
a apărut optă veuri întreg creștinismul.
La finea vorbirei sale, Schlauch a făcut
un apel la popor, care își iubesc pa-
tria dia convingere și respectă pe Dumne-
șeu. In numele acestui popor nu primește
proiectul.

Contele Albin Csaky (fostul ministru)
ia apoi cuvântul și apără proiectul, căci
dora, el e părintele său.

Episcopul reformat Carol Szasz es-
pune temerile pentru-car nu pote primi
acea parte din proiect, care vorbesce des-
pre „fără confesiune”. El e aderentul
progresului și al dezvoltării, ca om și ca
preot, dăr o ast-fel de săritură nu pote
fi folosită țării. Ori-ce libertate își are
marginile sale; dăr nu pote recunosc o
libertate atăt de nemărginită, care se es-
tinde chiar peste conceptul ei. Basa sta-
telor o susține moralitatea; proiectul

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

Românii din Ungaria.

Originea, istoria și starea lor presentă,
de Henri Gaidoz.

Traducere de George Moroianu, elev al școlii
libere de sciințe politice din Paris.

(Urmare.)

V.

De când cu anexarea lor la Ungaria,
Românii din Transilvania au trebuit să
renunțe la speranța de a face din Transil-
vania un mic stat român, în interio-
rul monarchiei austriace, mărindu-l cu
unghiul sud-ostic al Ungariei, adică cu
Banatul Timișan (care este locuit de Ro-
mâni) și cu Bucovina limitrofă, austriacă
numai dela 1775, când a fost deslipită de
Moldova.

Românii au trebuit să renunțe la
acest vis. Și programul României ir-
redente, evocat de câți-va patrioți entu-

siași din regatul României, și care este
mai mult poetic decăt politic, este un
vis încă și mai îndepărtat. Acest pro-
gram ar dori unirea într'un singur stat
a țerilor române din Rusia, România,
Austria și Ungaria, formând astfel o Ro-
mânia cu 11 milioane de locitori, care s'ar
întinde dela Nistru până la Tisa și dela
frontiera galițiană la Dunăre. Dăr realiza-
rea „patriei române”, a Daciei române,
n'ar fi posibilă, decăt în urma unui cata-
clism european și după dislocarea monar-
chiei austro-ungare.

Românii din Ungaria — nu mai vor-
bim de Transilvania, de ore-ce această țără
este contopită cu Ungaria și Ungaria avea
deja mai multe comitate locuite de Ro-
mâni (cele din Banat) — Românii din
Ungaria dicem, se inspiră de o politică
mai puțin ambițioasă, dăr mai practică.
Partidul estrem, acela al României ir-
redente nu numără mai de loc partizani
printre ei. Partidul moderat este cel
care conduce politica lor: el rămâne în
limitele constituționale, dăr în aceste limite

el cere egalitatea de drepturi (Gleichbe-
rechtigung), pe care constituția din 1868 o
promite tutaror poporilor din regatul
Ungariei.

Organizarea legală de comitate elec-
torale în toate colegiile, unde Românii suncă
alegători, a permis Românilor de a se
organiza în partid național și a avé
un comitet conducător al acestui
partid.

Acesta este comitetul, care or-
ganizează din când în când conferen-
țele naționale ale Românilor, a căror ține-
re ne-o anunță jurnalele noastre. Aceste
conferințe suncă compuse din delegați tri-
miși de cercurile electorale, unde Românii
formăză totalitatea, sau majoritatea alegă-
torilor.

Aceste suncă conferințele, cari ela-
borază și proclamă programul revindecării
naționale ale Românilor.

Prima din aceste conferințe a avut
loc la Sbiu în 1881. Programul votat
de această conferință revindecă între altele

autonomia Transilvaniei și sufragiul uni-
versal.

Aceste suncă revindecări extreme,
aceste revindecări teoretice însă odată fă-
cute, Românii rămân pe terenul politicii
practice.

Intr'un cuvânt, ei s'ar mulțumi cu
concesiuni mai modeste și cari ar costa în
aplicarea leală a promisiunii de egală in-
dreptăție, (Gleichberechtigung) înscrisă în
constituția din 1868; aceste concesiuni s'ar
reduce la următoarele puncte:

1. Admiterea limbei române în admi-
nistrați și justiți în ținuturile locuite de
Români;

2. Numirea în aceleași ținuturi de
funcționari, cari să cunoscă limba ro-
mână;

3. Asimilarea Transilvaniei cu re-
sul Ungariei în privința censului elec-
toral;

4) Autonomia bisericii ortodoxe și a
școlilor întreținute de ea;

ceasta însă cuprinde părți, cari ducă la noralitate.

G. Brankovici, patriarchul sârbesc, ise, că proiectul este în mare măsură păvubitor pentru biserica greco-orientală, recum și pentru celelalte biserici. Elu va ervi numai la desbinarea în măsură și mai iare a societății, care și așa este destulă e aștitată în urma cestiunilor de naționa-tate și a celorlalte bisericesci politice. Pro-ectul acesta va produce turburare și ne-niște, fără de-a folosi caiva. Prin urmare ũ respinge. Urmază :

Vorbirea Episcopului Ioan Meșianu.

Esceleanța Ta, d-le Președinte! Ilustră asă a magnaților! Decă după mai mulți omni antevorbitori distinși mai iau și eu uvântul în cauză, și în contra proiectului e sub pertractare, despre libertatea reli-ionară, facă acēsta în conștiința grelei ele responsabilități, ca să arătă și dure-ile și îngrijirile bisericei mele, ale cleru-i, ale poporului meu, față de amintitul proiect de lege. Facă acēsta nu numai în teresul bisericei, ci și în alu religiunei i moralei, și așa și în interesul statului.

Pentru-că atunci, când prin amintitul proiect se sancționează înființarea și alcă-uirea unor noue confesiuni; când se lasă i voia fiă-cui a fi creștinu, ori nu; când e lasă în voia fiă-cărui creștinu a-și pă-isi strămoșesca religiune creștină, și ori a rece la alta necreștină, ori a rămână fără eligiune: este prea evidentu cum-că nu umai se vatemă, dēr se sgudue fōrte sim-ilu religiosu alu cetățenilor creștinu, des-hidēndu-se calea la ireligiositate și imora-tate, și ast-felū subminându-se nu numai asa bisericei, ci și a statului.

Este ușorū de înțelesū, ilustră casă, ā prin acēsta biserica ar fi greu lovită din artea statului, deși contra intențiunilor ũ, totuși sub egida auctorității sale. Este sorū de înțelesū, că prin acēsta s'ar pro-oca indiferentismul religionarū și o de-alvare nefericită a auctorității bisericesci, are ar face biserica incapabilă de a lucra ontra necredinței, ce chiar în timpul pre-entū tare se lătesce, ar face-o incapabilă e a corēspunde sublimei sale misiuni și e a servi ordinei politice sociale de ulti-ulu și celū mai sigurū razimū.

Pe lângă aceste, pe când de o parte utroducerea amintitelorū reforme nu nu-ai ar vātēma, dēr ar și sgudui în modū igrijitorū simțului religiosu moralu, as-udī încă adēncu înrădēcinatū și în inimile redincioșilorū bisericei mele, pe care simțū antemū datorū cu toții a-lū cultiva în in-eresulū societății și alu statului; pe atunci e altă parte acele reforme nu numai nu untū reclamate de vre-o necesitate gene-ală a popōrelorū creștine din patriă, ci în contră, *majoritatea acelorū popōre*, în în-unirile lorū ținute anume spre acēstū popū, *s'au declaratū resolutū în contra lorū.*

De câtă însemnătate și importanță ste cultivarea simțului religiosu, vom ũ în-lege și mai bine, ilustră casă, decă ne

vom ũ aminti între multe altele măcarū nu-mai imprejurarea, că în acēstă patriă nu suntū numai cetățeni binecuvēnțați de Dum-neđeu cu bună stare, mulțumire și indes-tulare, ci mai suntū — și pōte cea mai mare parte — și cetățeni sēraoi, lipsiți și necăjiți, cetățeni nemulțamiți cu sōrtea lorū, așa dīcēndū ōmeni greu cercați de sōrte, cari în durerile lorū, neavēadū unde sē-și plece capulū, unde sē-și întōrcă pri-virea după ajutorū și mângāiere, mișoai de simțulu religiosu, recurgū cu tōtă în-crederea la ajutorulū și mângāierea biseri-cei, la credința în Dumneđeu, care siugurā ũ pōte îmbārbāta și întāri la suportarea cu resignațiune a tuturorū cerōrilorū, inspi-rāndu-se de sperența creșt nă. că Dumne-đeu celū atotū-bunū și dreptū, nu ũ va pārași în necazulū lorū, ci ũ va recom-penza ori aici pe pāmēntū, ori dincolo de mormēntū, cu o sōrte mai bună.

De-asemena vom ũ înțelege ușorū și contrariulū, ilustră casă, adecă: de ce mare daună ar fi pentru cetățeni, și așa și pentru statū, care se compune din cetățeni, vātēmarea și sguduirea simțului religiosu. Este ușorū de înțelesū, că prin acēsta s'ar scōte credința și chiar Dumneđeu din su-fletulū acelorū cetățeni nenorociți și greu cercați de sōrte, pe cari numai biserica ũ mai pōte mângāia. Și așa unii ca aceia, pōte fără vina lorū, s'ar impinge ori la des-perarea și tristele ei urmāri, ori la cuge-tulū ascunsū de a invidia sōrtea celorū bi-necuvēnțați de Dumneđeu, de a lācomi la bunāstarea lorū, și de a cerca ameliorarea sōrtei lorū prin feliurite mijloce nepermise, neescepționāndū nici socialismulū, nici chiar anarchismulū, precum se pōte vedē acēsta și în alte state, în cari s'au introdusū ase-menea reforme.

Unū asemenea rezultatū tristū alū vātēmării și sguduirii simțului religiosu s'arū putē produce și în sfințenia jurāmēntului. Până acum o mare parte a cetățenilorū, pentru-ca se nu-și vateme simțulu religiosu, se fereau a jura chiar și pe dreptū; decă însă se va sgudui simțulu religiosu, se nas-ce întrebarea: ōre acēsta nu va avē influința dāunōsă și pentru țērā, decă din nefericire ar strābate și în gradele inferiōre din vi-tēza nōstrā armatā, care ține încă atātū de multū la sātēnia jurāmēntului?

Nu suferē indoelā, că statulū va afla mijloce și contra āstorfelū de rele, pe cari până acum, în mare parte, le delātūrā bi-serica prin sātēle ei învātūrū; acele mij-loce însă, ce le va aplica statulū, vorū fi tare forțate și fōrte costisitōre, căci între altele va trebui sē duplice poliția și gen-darmeria, sē duplice personalulū de admi-nistrațiā și justițiā și totū asemenea sē spo-rēscā și temnițele, tōte acestea însă fără vre-o garanțiā de a se ajunge rezultatulū așteptatū.

Ētā, ilustră casă, în puține cuvinte, cum și în ce măsurā s'ar sgudui simțulu religiosu prin introducerea atinselorū re-forme. Ētā ce daună mare moralā și mate-rială s'ar provoca prin acea introducere,

atātū pentru biserica, câtū și pentru statū. Ētā cum s'ar provocea o luptā nefericită în-tre biserica și statū, a cărorū chiamare su-blimā este a lucra din tōte puterile în bunā înțelegere, totū-dēuna la binele și fericirea cetățenilorū, dēr mai ales în timpulū de fașă, când se apropiā totū mai multū și de noi neferiditele idei ale socialismului și anarchismului.

Episcopulū I. Popea se teme, că pro-iectulū va turbura pacea și liniștea popo-rațiunei țērii. A așteptatū și așteptā legi mai bune, maisalutare dela guvernū, de-cātū acēstū proiectū, care *va rupe legātura religiosā dīntre poporū și biserica*. Interesele statului nu cerū acēstū proiectū, căci ori ce interesū alū statului pōte prospera pe lângā institutiile esistente. *Contrarietățile confesionale* nu se potū egala prin nimicirea institutiiei sacramentale, ci prin alte mij-loce nevātēmātōre, ēr nu prin de acelea, cari vatemā tōte confesiunile. Decă statulū nu se pōte acomoda dogmelorū, *sē le res-pecte celū puținū*. La greco-orientalū institu-țiile sacramentale se basōzā pe dreptulū canonicū. *Aceste nu potū fi șterse pe cale civilă, decātū într'unū statū despoticū*. Din proiectulū acesta statulū nu va trage nici unū folosū, fiind-cā desobiceștesce poporulū de preotū, biserica și credința în cele mai însemnate lucruri ale vieții sale. *De aici isvoreșce imoralitatā*. Naționalitățile suntū deja fōrte agitate, și fiind-cā biserica ro-mānā gr. or. își vede atacatā prin acēstū proiectū basa de esistență: *ce va fi, cândū inimiciia internā va isbucni atunci, când a-supra nōstrā se va descārca și viforulū din afarā?* Nu primescū proiectulū.

Ministrulū *Eötvös* Lorand s'a încercatū apoi sē arate, că proiectulū nu va aducē nici unū rău patriei și popōrelorū ei, in-deosebi nu va strica nimicū națiunei ma-ghiare. Ministrulū nu a vorbitū în meritulū proiectului.

Au mai vorbitū contele Stefanū *Szapary* și conte Stefanū *Keglevich*.

Italia pentru Romāni.

Organulū Cehilorū tineri, „*Narodni Listy*“ din Praga, publicā în nu-mērulū sēu dela 2 l. c., sub acēstū titlu, unū articolū pe care pentru în-sēmnatatea sa ilū reproducemū în tōtā extensiunea. Ētā-lū:

Volnicile guvernului maghiarū față cu națiunile nemaghiare suntū astādi la or-dinea dīlei. Este cunoscutū, că întregū glo-bulū maghiarū se susține numai cu ajuto-rulū de brutalități, înse opiniunea publicā a Europei s'a tređitū în urma fraselorū ma-ghiare colportate.

Guvernulū maghiarū în fiă-care anū produce statistice, cari au de scopū a căș-tiga pe partea sa Europa și a nimici pā-terile actuale dominante, însă tōte aceste manipulațiuni nu ajutā nimicū și simpatia față cu Maghiarii s'a stinsū cu mōrtea lui *Kossuth*.

Chiar din anulū 1869, la conferența din Merceurea, agitaserā cestiunea de a se ab-ținē dela luptele electorale și o parte din-tre ei adoptaserā chiar acēstā hotārire. În 1881, vēdēndū numărulū micū alū deputa-țilorū lorū diminuāndū în fiă-care legislaturā, grațiā acestorū manopere, conferența din Sibiu hotāri, că Romāni se vorū abține de aci înainte de a lua parte la alegerile pentru dieta din Budapesta. Romāni, din celelalte comitate (Bānātulū Timișōrei) continuā încă cātīva ani a lua parte la alegeri și până în 1890 mai erau cātī-va deputați romāni în parlamentulū din Budapesta; dēr în 1890 și pentru ace-leași resōne, Romāni din Bānātū se abți-nurā și ei.

Cāmpulū este lāsātū liberū candida-țilorū maghiari; partidulū naționalū romanū face grevā pe terenulū electoralū; elū nu vorbesce, decātū în pressā și în conferințele naționale.

(Va urma).

Fastulū acesta se manifestēzā mai drasticū în cestiunea romānā, deōrece se pōte dīce fār' de nici o esagerare, că *în-trēga lume politicā condamnā, ca nū sin-gurū ōmū, persecuțiunile neumane, îndreptate contra Romānilorū*. Guvernulū maghiarū jert-fesce bani și își dā tōtā nisuița, pentru de a-se justifica înaintea lumii, dēr tōte aceste opintiri până acum suntū zādarnice.

Mai multū ũ supērā pe Maghiari țī-nuta neprietinōsā a Italiei față cu ei. Ita-lienii stētūrā odinōrā lângā lēgānulū in-dependenței maghiare, și Maghiarii potū mulțami avantajele lorū politice lui *Cavour*, și ei într'unū timpū steteau în mare vađ la națiunea italianā; acum însă tōte aceste s'au schimbatū.

Ministrulū-presedinte *Wekerle* a aflatū de bine sē trimitā în Italia unū *agentū spe-cialū*, pe așa numitulū „cavaliere“ *Leopold Ováry*, care avea sē dea Italianilorū deslu-șiri mai bune asupra cestiunei romāne. Nu-mitulū domnū „cavalerū“ însă umblā rēu, căci pressa italianā a isprăvit' o în scurtū timpū cu elū.

Nu de multū a apărutū în Italia o broșurā: „*Cestiunea romānā și agentii d-lui Wekerle*“, în care „cavalerulū“ *Ováry* umblā spālātū bine și în care Maghiarilorū li-se spune purū adevērulū. Reproducemū aci unele esemple și date mai marcante:

Autorulū citatului opū, d-lū *Roberto Fava*, înainte de tōte combate aserțiunea ridicolā a Maghiarilorū, că ei ar fi locui-torii bāstinași ai Ungariei și Transilvaniei. Constatā mai departe, că Romāni formēzā 7/10 părți din poporațiunea Ardēlului.

Asuprirea, ce se esericiā asupra Ro-mānilorū, nu este mai micā, decātū aceea, care o au de suferitū și *Slovacii*. *Egala in-dreptāire* în Ungaria este o literā mōrtā, și chiar așa le merge Romānilorū din Ar-dealū, ca și Slovacilorū din Ungaria.

În Ungaria are dreptū de a alege ce-tățēnulū, care plătesce dare directā celū puținū 5 fl.; în Ardēlū, care plătesce celū puținū 18 fl. Maghiarii din Transilvania însă facū excepțiune, deōrece acești domni au dreptū de-a alege și decā nu plătescū dare, nu mai sē fiā nobili. Și nobili suntū acolo vizitii, păstorii de oi și de porci, ast-felū, *incātū servitorulū maghiarū are dreptū de-a alege, țēranulū romanū însă nu*.

Dintre voluntarii îndatorāți a servi în milițiā, 1/2 părți suntū Romāni, însă dintre 180 de *gimnasie* din Ungaria suntū 163 ma-ghiare, și dintre celelalte 17 cadū pe Ro-māni numai 4, cari încă potū dispārē într'o bunā diminiță.

D-lū *Fava* descrie apoi și esplicā pe largū *Memorandulū* și procesulū monsturu din Clușiu, unde elū a fostū de fașă. Dīce, că n'a vēđutū nici când *parodiū atātū de rēutāciōse și dejositōre în justițiā, mistifica-țiunū atātū de grobiane și o decadēnță atātū de greșōsā a moralității*, ca în procesulū acesta.

Dīce, că toți Romāni suntū de-o pā-rere, că chiar și absolutismulū negru-gal-benū după 1848 a făcutū pentru Romāni cu multū mai multū, decātū pretinsa „li-bertate“ maghiarā; chiar și în era lui *Schmer-ling* li-a mersū Romānilorū cu multū mai bine.

Timpurile cele mai rele pentru Ro-māni au urmatū cu introducerea *dualismu-lui*, de când reședința Viena a începutū a juca după cāntulū mutrelorū din Buda-pesta.

Fōrte interesantā este acea paginā din istoria secretā a anulū 1859, pe care ni-o desvālesce d-lū *Fava*, și în care ne spune, că *Napoleonū III* a conferatū cu *Cavour* și cu *Kossuth*, că au intratū în per-tractāri, cari însă au încetatū, îndatā ce a eșitū la luminā, că *Maghiarii voiescū sē fo-losēscā pe Romāni în contra Austriei*, și că apoi, ca mulțamitā, sē le dea o mare nimica.

În fine *Fava* caracterisēzā pe *minis-trulū-presedinte Wekerle* și *cabinetulū sēu* în următorulū modū: Celū ce cunōșce mai bine raporturile din Ungaria, îndatā se pōte con-vinge, că întregulū cabinetū alū ministru-lui-presedinte *Wekerle* nu este alt-ceva, de-cātū unū clubū de aventurierii, sectari și tirani de cea mai rea sōrtā.

5) Propunerea limbei romāne în șcō-le și colegiile din comitatele locuite de romāni.

Partidulū naționalū romanū combate entru programulū sēu prin pressā și prin atruniri publice; elū face apelū la opinia publicā nu numai din Ungaria, dēr și din intrēga monarchiā austro-ungarā și chiar în Europa.

În scrieri publicate în același timpū a limba francesā și germanā, partidulū aționalū espune doleanțele Romānilorū în Ungaria, spre a interesa în cauza sa publiculū liberalū din intrēgā Europa: în copulū acesta au fostū publicate memo-andulū conferenței naționale dela 1881, nū memoriu alū studențilorū romāni și o eplicā făcutā de aceștia la unū răspunsū scutū de studenții maghiari. Tot-odatā pentru a ține publiculū în curentū cu vieța orū politicā și cu lupta lorū contra ma-ghiarismului, patrioții romāni au întemeiatū o revistā lunarā în limba germanā: „*Ron-nānische Jahrbücher*“ care apare astādi n Timișōra.

Este cu atātū mai importantū pentru Romāni de a face sē se audā plāngerile lorū, că ei nu mai au adī nici unū scaunū în parlamentū. Unulū din gravaminele lorū cele mai juste este, că pe când numele chiar alū Transilvaniei este ștersū, există totuși pentru comitatele formate din ve-chia Transilvaniā o lege electoralā specialā și că acēstā lege este îndreptatā în contra Romānilorū.

În adevērū, nobili au dreptulū de votū fără nici unū censū, și cea mai mare parte a Maghiarilorū din Transilvania suntū nobili, sēu trecū de atari, în urma înscrierii lorū pe listele electorale sub vechiulū regi-mū; pentru ceilalți alegători, cari de faptū suntū cu deosebire Romāni, — cen-sulū electoralū este de patru până la optū ori mai mare ca în restulū Ungariei. Afarā de aceea cercurile electorale suntū astfelū împārțite, ca sē pōtā favorisa elementulū maghiarū.

Mai multū, Romāni din Transilvania se plāngū de presiunea și corupțiunea eser-citatā în alegeri de administrațiā maghiarā.

Cea mai importantă cestiune a guvernului unguresc este *poliția politică de stat*, care pentru statul ungar este mijlocul de căpeteniă, cu care tinde la „civilizațiune”, la terorisarea presei și la impunerea poruncilor cabinetului negru.

Fabula despre *irredentiștii români* nu este decât o invențiune golană maghiară. Aci apoi citază Fava pe Gibbon, Rankre Kiepert, Niclosic, apoi enunțatiunile lui Gladstone, Jules Simon, Coppée, Zola și ale altor celebriități, și finesce cu asigurarea că *Românii în tot-deuna și în veci voră ave în Italiani prietini sinceri și fideli*. Acesta e părerea întregii națiuni italiene.

Românii deci au în luptele lor un sprijin puternic, observă „*Nar. Listy*” — însă unde rămânem noi Slavii?

In cestiunea congresiștilor dela Constanța.

Suntem rugați a da locu întâmpinării de mai jos, ce ni-se trimite din partea unuia dintre tinerii noștri, cari au luat parte la congresul dela Constanța:

Budapesta, 21 Sept. v. 1894.

Domnule Redactor! In unul din numerii din urmă ai „*Dreptății*” s'a publicat un raport detaliat despre cele întâmplate în Bucuresci cu ocaziunea reîntoarcerii studenților congresiști dela Constanța. Intre altele se dice în acel raport, că corespondentul a vădută cu ochii cum doi studenți transilvăneni au fost vulnerați din partea poliției, și adevă unu a fost străpuns cu baioneta în față, ér altul în spate. Afară de aceea, dice d-lu corespondent, că mulți studenți de ai noștri au fost arestați. Pentru toate aceste crime atribuite poliției, corespondentul cere, în numele studenților transilvăneni satisfacți.

Foile maghiare de aici fac mare capital de cele scrise în acest raport. Cu deosebire „*Budapesti Hirap*” se bucură mult, că pôte reproduce din „*Dreptatea*” astfel de lucruri, bătându-și joc de noi, cari am participat la congresul din Constanța.

N'ași avé nimic de șis, decât cele scrise de corespondentul din Bucuresci ar corespunde adevărului, — când însă vedu, că acelea sunt numai născocite, mă simt îndatorat, ca în interesul adevărului, să declar, ca unu, care am fost martor ocular și am făcut parte din delegațiunea studenților transilvăneni, că toate aceste pretinse crime atribuite poliției române, d-lu corespondent numai în fantasia sa le-a vădută, fară ca în realitate să se fi întâmplat.

Eu nu cunosc nici un student de ai noștri, care să fi fost vulnerat, séu arestat, precum sustine corespondentul. Ași ruga pe d-lu corespondent, ca să-mi numescă numai pe unu dintre cei „mulți”, care să fi suferit cât de puțin, cu acea ocaziune. Eu nu cred, că d-lu corespondent să pôte servi cu date sigure și să ne dovedescă, că cele susținute de d-lu ar corespunde adevărului.

Ast-fel stându lucrul, nu pot să-mi exprim în de-ajuns mirarea, cum corespondentul abuzază în așa mod de încrederea, ce a pus-o în d-sa redacțiunea unei oi așa de seriose cum e „*Dreptatea*”, pentru-că nu e în interesul acestui țiar, ca cetătorii să fi informați despre ast-fel de lucruri, cari numai în fantasia corespondentului s'au petrecut.

Noi, studenții transilvăneni și bănăreni, nu numai că nu am fost bătuti și arestați, dér am fost în toate locurile foarte bine primiți și ospetați, și fraților noștri le dincolo numai mulțami le putem pentru toate serviciile prestate anume în onoarea noastră. Ne-am bucurat de căldurosă și rădăscă primire atât din partea colegilor noștri studenți, cât și a tuturor cetățenilor din capitala României.

Ce se ține de turburările întâmplate cu acea ocaziune, aceste noi de locu

nu ne privesc, cu atât mai vâtos, că noi nici nu am luat parte la ele și cu atât mai puțin am fost superați. De aceea nimenea n'a imputernicit pe d-lu corespondent al „*Dreptății*”, ca în numele nostru, să ceră satisfacți și să tragă la răspundere publicul bucureștean pentru nise „*crime*”, pe cari numai corespondentul le-a născocit, imputându-i lipsa celor mai elementare recerinte ale ospitalității.

Acestea am avut să le observ față de cele duse de d-lu corespondent, pe care îl sfătuiesc, ca altă-dată, în interesul d-sale, să-mi mai înfrâneze fantasia și să scrie numai despre lucruri, cari corăspund realității, neabusându nici-odată de numele altora.

Florin.

Delegațiunea ungară.

In ședința dela 3 Octomvre a delegațiunei ungare, raportorul *Falk* a făcut elogiul politice d-lui de Kálnoky și a rugat delegațiunea să aprobe budgetul afacerilor străine și să voteze o moțiune de încredere și recunoștință ministrului.

Fluger se unesce la propunerea raportorului și mulțumesc în același timp guvernului unguresc, pentru-că a menținut compromisul dela 1867.

Apponyi declară, că aprobă budgetul, însă nu se unesce la votarea încrederii, pentru-că nu vede rezultate efective ale politicei contelui Kálnoky. *Pacea nu este sigură*. Câte-va puteri, ce nu fac parte din tripla alianță, sunt convinse, că Austria ar puté înainta spre Balcani, cu totă tripla alianță. Oratorul aprobă cu toate acestea tripla alianță, ca basă a politicei străine.

Delegațiunea a adoptat apoi moțiunea, care exprimă recunoștință și încrederea în contele Kálnoky și a aprobat budgetul afacerilor străine, precum și a-lu marinei, după care s'a ridicat ședința.

BCU Cluj/ Centra Universitatii Clujului
SCRIRILE PILEI.

— 23 Septemvre.

Serbia și Austro-Ungaria. Un corespondent al țiarului „*Kölnische Zeitung*” a avut un interviu cu regele Alesandru al Serbiei cu prilegiul visitei sale la Constantinopol. Venind vorba despre relațiunile Serbiei cu monarchia austro-ungară, regele a șis: *Decă ar fi după voia mea, acestea ar fi dintre cele mai bune și mai cordiale*. Noi avem trebuință de Austria și vom avé tot-deuna. Că din vecinătate atât de apropiată și din anumite contraste în privința instituțiunilor, contraste provenind din timpurile de mai înainte în Serbia, rezultă casuri de controversă, acesta e ușor de înțeles. Nu-i va lipsi însă niciodată Serbiei bunăvoința de a păstra și îmbunătăți și mai mult relațiunile bune ce esistă.

— 0 —

Bola țarului „*Național Zeitung*” află din sorginte foarte bine informată, că țarul suferé încă din vara trecută de bola Bright, însă în unu gardu foarte puțin înaintat, ast-fel încât temerea despre unu pericol imediat nu este justificată. Țarul este foarte ostenit din cauza muncii peste măsură și intrstatu de mersul, ce ia bola marelui duce George. Doctorii Leyden și Sacharjin au declarat, că se așteptă la o îmbunătățire din șederea într'o climă mai dulce. — Țarul va petrece, împreună cu familia sa totă érna pe insula Korfu. In urma bólei de care suferé mult se vorbesce, că ar fi aplecat să numescă pe prințul coronă de deregent în Rusia și pe marele duce Vladimir adlatus fiului séu.

— 0 —

Reshelul chinesso-japonesu. De pe câmpul de răboiu din Asia sosesc șirea, că flota francesă și germană au căpătat ordin să se posteze în porturile din nordul Chinei. Mai departe se confirmă șirea, că despărțiminte de armată rusescă au intrat în Coreea.

Vorbirea contelui Károlyi Pista,

ținută la adunarea *Kulturegylet-ului din Neutra*.

Scim, că la 2 Octomvre n. s'a ținut în Neutra adunarea *Kulturegylet-ului din Ungaria nordică*. Președintele adunării, contele Károlyi Pista, a deschis adunarea prin următoarea cuvântare, pe care o dăm în estras:

Președintele mulțamesce adunării pentru-că l'a distinsu cu încrederea, și dice, că trei lucruri sunt, cari trebuie să plutescă pururea înaintea ochilor filor „națiunei”: „*iubirea de limbă, rege și patriă*”. Vorbind apoi despre misiunea societății duse, continuând astfel:

Cultura este scopul comun, este problema de căpeteniă a statului. Acesta nu se pôte lăsa numai în sarcina societății, séu a binefacerilor publice. Noi vrem să ne ridicăm idealul: vrem crearea unui stat maghiar, care să pôte resista tuturor furtanelor, a cărui pedestal să-lu formeze mulțumirea, fidelitatea și iubirea de patriă neclătinată a tuturor popórelor din Ungaria.

Da, domnilor, acesta este scopul nostru, această idee vom s'o vedem noi realizată; dér ca acesta să nu rămân numai un vis, o speranță deșartă, trebuie să se nisească în primul rând guvernul, ca toți cetățenii statului să fi convinși de bună credința noastră. Iubire de patriă, fidelitate, alpire de această patriă însă numai atunci vom afla la cetățenii de diverse naționalități, și dela ei numai atunci le putem pretinde și aștepta, *decă vor fi mulțami cu șortea lor*, decât dându mâna cu noi, vor fi promotorii desinteresați și neobosiți ai realizării ideii de stat maghiar. Pentru-ca acesta să se întempe, trebuie ca pe viitor guvernul, printr'o activitate imparțială și dreptă, să împărtășescă într'o formă egală pe toți cetățenii patriei, de avantajile materiale și spirituale.

E imposibil, ca Celu atot puternic, să-lu fi orbitu întru atata, ca guvernul să nu recunoască *neglijențele enorme, greșelile, nepunința și lăștatea cu care antecesorii săi s'au purtat pe terenul politice de naționalitate dela 1867 încóce*. Și decă vede acesta, să nu stea și mai departe cu mâinile în sinu, ci să începă munca nobilă, pe care cu dreptu o așteptă națiunea, a cărei șorte e în mâna lui.

Să primim în juru, domnilor, în marile universu, și nu vom afla nici în evul vechiu, nici în cel mediu, nici în epoca mai nouă o națiune, care să nu fi recunoscut de prima și cea mai sfântă datoră a sa susținerea naționalității sale...

Nu numai cu promisiuni, dér de fapt să arate guvernul, că vré să îndrepteze starea materială a acelor cetățeni din Ungaria, cari chiar și decă aparțin altei naționalități — totă așa ca noi Maghiarii, sunt cetățenii acestei patrii...

După părerea mea, să nu facă numai pentru Budapesta, unde se grămădesce aș capitalu, industria, circulați, avantajii, ci să facă ceva și pentru provinci, fiind-că patria acesta nu constă numai din Budapesta, ci din toate acele părți și provincii, cari o încungiu... Repetă încă odată, că *guvernul trebuie să pôte într'o formă la inimă interesele progresului material și cultural ale Sașilor, Românilor, Slovacilor, Șvabilor, ca și pe cele ale Maghiarilor*... Nu mai astfel statul maghiar pôte fi idealul filor și locuitorii de diferite confesiuni și naționalități.

Spre scopul acesta, duse Károlyi Pista, guvernul trebuie să desvólte cea mai mare activitate pe terenul *culturei populare*. *Trbuie să înființeze cât mai multe școle de stat*, cari să oluască în inimile fragede ale copiilor conceptul sfânt al regelui, al patriei și al statului maghiar. Unde nu sunt încă școle de stat, acolo să vegheze cu cea mai mare stricteț, în virtutea puterii statului, asupra activității învățătorilor confesionali, fără deosebire de religiune și naționalitate. *Să pretindă dela ei a cresce cetățeni credincioși patriei maghiare*...

A început o binișor și a sfâr-

șit'o prostu. C'o astfel de politică, contele Pista nu va ajunge nici odată idealul pentru care se însușește atât de mult, căci este o plus quam nebuniă a cere dela Români, Slovaci, Sërbi *să fiă mulțami*, când șortea ce li-se crează nu însemnă altă decât mormentul naționalității lor. Nobilul conte însuși dice, că *cea mai sfântă datoră a unei națiuni, este susținerea naționalității sale*. Ei bine, el și cu el dimpreună totă hața șovinistă calcă în modu nerușinat acestu mare și sfântu principiu, când ceru școle în cari să se propage *ideea de stat maghiar*, această hidosă stirpitoră a vécului nostru. Celu ce respectă individualitatea națională a unui popor, nu profesază astfel de dogme politice, cari conțin embrionul destrucțiunei și pierii a tot ce nu este maghiar în această țară. Pista-băcsi făcea mai bine, decât tăcea înfundat; cel puțin i-ar fi rămas numele necunoscut în analele dușmanilor naționalității popórelor nemaghiare.

DIVERSE.

Locuitorii insulei Egano. Dr. Modigliani, marele scrutator al Indonesiei, scrie despre locuitorii insulei Egano următoarele: Insula Egano se află în partea sud-vestică a Sumatrei și stă sub suveranitatea Holandei. Locuitorii ei se prăpădesc cu pași foarte repezi: în 1852 erau 4620 suflete, pe când în 1891 erau numai 827. Cu deosebire partea vestică a insulei este cu totul nelocuită, multe comune s'au prăpădit cu totul, așa că aș nu li-se mai vede nici urma. Totă insula este acoperită cu păduri și plante tropice. In mijlocul insulei se află două dealuri înalte de 117 metri. Locuitorii sunt cunoscuți sub numele: *Kosu Kakuhia* (Marea-insulă), spre deosebire de locuitorii insulelor mai mici din juru. După părerea lui Modigliani, locuitorii autochtoni ai acestei insule, cari umblă aprópe goi, sunt înrudiți cu locuitorii insulelor Nikobariane. Femeile sunt cevaș mai puțin urite, decât bărbații. Imbrăcăminte atată a bărbaților, cât și a femeilor constă dintr'o sdrênță, cu care se încing peste mijlocu. Când jălesc, în locul acestei sdrênțe se încing cu erbă. Limba lor e foarte dură și constă din multe guturale când exprimă singuratic cuvinte; vorbirea lor semnă cu lătratul cânilor. Dealtmintrelea ei iubesc câni foarte mult și este obicei la ei, că femeile lăpteză căței. Odinioară erau mari bătași, chiar și astăzi umblă înarmați cu lance și cu cuțite, dér fiind puțin la număr, nu cutază să atace pe streini. Cu toții fumază foarte mult, dér numai din obicei, deórece se observă foarte bine, că nu le cade bine fumatul. Cu locuitorii din vecinătate cam peste tot șis nu vin în atingere.

Literatură.

Cărți de școlă. A apărut de sub tipar: *„Dictionar maghiar-roman și întrebări”*, de I. Dariu, la *Cărțile de cetire* pentru învățarea limbei maghiare în școlele populare nemaghiare, lucrata (în două părți: partea întâia pentru anul al II-lea și al III-lea, prețulu 20 cr. și partea a doua pentru anul al IV-lea, al V-lea și al VI-lea 30 cr., ambele legate separat) de *Kakujay Károly*, inspectoru r. de școle al comitatului Brașov. Atât Dictionarele, cât și cărțile de cetire se pot procura séu de-a dreptul dela librărie editóre *Dobrowsky și Franke*, Budapesta, séu dela oricare altă librărie. Dictionarul pentru partea I costă 10 cr. și pentru partea II totă așa.

Rectificare. In articolul primu de ér, colóna 2, șirul 9 de jos, în locu de: „*acesta nu însemnă pentru cetățenii maghiari ai patriei*”, este a se cetti: *acesta nu însemnă pentru cetățenii nemaghiari ai patriei etc.*

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 4 Octomvre 1894.

Renta ung. de aur 4%	121.50
Renta de corone ung. 4%	96.25
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	126.80
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	101.25
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	125.50
Bonuri rurale ungare	96.—
Bonuri rurale croate-slavone.	96.50
Imprum. ung. cu premii	152.25
Losuri pentru reg. Tisza si Segedin.	141.25
Renta de hartie austr.	98.75
Renta de argint austr.	98.80
Renta de aur austr.	122.85
Losuri din 1860	147.75
Actii de-ale Banței austro-ungar.	1029.—
Actii de-ale Banței ung. de credit.	464.75
Actii de-ale Banței austr. de credit.	369.50
Napoleoniori	9.87 1/2
Marc imp. ger.	60.95
London (lire sterlinge).	124.05
Rente de corone austr.	97.95

Nr. 7670 - 1894.

PUBLICAȚIUNE.

În ședința reprezentanței orașenești locale ținute în 30 August a. c. s'a statorit statutul asupra administrării abatorului (măcelăriei) publică orașenească, mai departe statutul asupra vânzării și tăierii cărnei pe teritoriul orașului Brașov.

Ambele statute se află în decursul a 30 de zile, începând cu ziua de astăzi, în expeditul acestui magistrat spre examinare, din partea fie-cărui, stându fie-cărui în drept, ca în acest interval se și ascernă la subscrisul magistratului eventualele recursuri, în contra acestor statute.

Brașov, 27 Septemvre 1894.

510,1-3. Magistratul orșănesc.

Cursul pieței Brașov.

Din 5 Octomvre 1894.

Banote rom. Cump.	9.81	Vând.	9.84
Argint român. Cump.	9.75	Vând.	9.80
Napoleon-d'or Cump.	9.84	Vând.	—

Galbeni Cump.	5.85	Vând.	—
Ruble rusești Cump.	132.50	Vând.	—
Mărci germane Cump.	60.45	Vând.	—
Lire turcești Cump.	11.16	Vând.	—
Seris fone. Albina 5%	100.75	Vând.	101.

A V I S U !

Prenumeratiunile la **Gazeta Transilvaniei** se pot face și renoi ori și când dela 1-ma și 15 a fie-carei luni.

Domnii abonați se binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca espedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou, se binevoiască a scrie adresa lămurită și se arate și posta ultimă.

Administrat. „Gaz. Trans.“

ISVORUL Matild de BODOK

cea mai cristalină, în acid-carbonic cea mai bogată apă minerală

alcalin-acide-ferruginosă a continentului.

Isvor ferruginos de primul rang!

Medicament cu cele mai strălucite succese în contra maladiilor stomacului, în contra nervosității, în contra maladiilor cauzate din lipsă de sânge și cu deosebire în contra maladiilor femeilor etc.

Borviz de totă eleganța!

Apa minerală „MATILD“ se găsește în calitate prăspetă în depositul subsemnatului: **Brașov, strada Michael Weiss** (ulița poștei) Nr. 12, în toate birturile și cele mai multe băcării.

Prețul unei sticle de 1 Litru (fără sticlă) 5 cr.

Cu totă stima:

Administrațiunea isvorului și depositul de exportatiune

IOSIF GYÖRGY

(Transilvania.) **Bodok.** (Transilvania.)

471,38-50.

Septemăna penultimă a ESPOȘIȚIEI din **LEMBERG.** Losurile la **1 fl.** Septemăna penultimă

Câștig principal 60,000 florin.

Recomandă **IACOB L. ADLER** bancher și zaraf, Tîrgul Florilor Brașov.

Anunciuri (insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscrierilor administratiunii. In cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădemânt care crește cu cât publicarea se face mai de multe ori.

Administrațiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI“

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din **1 Octomvre 1894.**

Budapesta—Arad—Tetiș										Budapesta, gara de vest—Rușava—Vercerova															
Tren de mixt	Tren de pers.	Tren de pers.	Tren de accel.	Tren de pers.		Tren de pers.	Tren de accel.	Tren de pers.	Tren de pers.	Tren de mixt	Orient. Expres	Tren de pers.	Tren de accel.	Tren de pers.	Tren de accel.	Orient. Expres	Tren de pers.	Tren de accel.	Tren de pers.						
		10.—	8.05	2.15	pl.	Viena	sos.	6.02	7.20	3.—		8.36	11.—	9.—	9.15	4.—	pl.	Viena	sos.	5.50		7.02	7.05	6.4	
		8.05	1.55	10.—	↓	Budapest.	↑	7.35	1.20	6.30		Vineri					pl.	Budapesta	sos.	6.30	10.20	2.10	1.25	8.0	
3.10	4.24	11.10	4.—	1.37	↓	Solnoc.	↑	4.31	11.22	3.—	9.30	1.30	8.30	2.25	7.—	10.—	pl.	Budapesta	sos.	6.30	10.20	2.10	1.25	8.0	
9.10	8.42	3.55	6.05	6.10	↓	Arad	↑	11.30	8.20	9.45	5.18	10.30	10.30	3.41	9.21	11.15	sos.	Czegléd.	↑	4.19	8.21		12.11	6.0	
2.30	7.25	4.30	7.05	6.30	↓	Glogovet.	↑	11.—	8.10	8.55	7.—	10.40	10.40	3.46	9.03	11.21	pl.	Czegléd.	↑	4.04	8.13		12.06	6.—	
2.44	7.42	4.42		6.40	↓	Gyork	↑	10.48		8.44	6.47	4.43	4.43	1.47	5.49	12.52	1.20	sos.	Seghedint.	↑	12.53	5.10	10.50	10.01	2.3
3.15	8.20	5.03		7.07	↓	Paulso.	↑	10.25		8.20	6.18	4.49	4.49	2.12	5.55	1.30		pl.	Seghedint.	↑	12.26		10.45	9.53	2.1
3.32	8.39	5.14		7.18	↓	Radna Lipova	↑	10.11		8.08	6.02	6.03	6.03	5.05	7.54	4.59		sos.	Timisoara	↑	9.20		8.55	7.50	11.—
3.58	8.58	5.32	7.50	7.35	↓	Conop.	↑	9.58	7.29	7.56	5.47	6.47	6.47	6.15	8.02	5.52		pl.	Timisoara	↑	9.20		8.55	7.50	11.—
4.30		5.50		7.58	↓	Bezava.	↑	9.25		7.24	5.09	6.47	6.47	7.26	8.49	6.57		sos.	Topoloveț.	↑	9.20		8.55	7.50	11.—
4.50		6.12		8.14	↓	Soborsin.	↑	9.09		7.07	4.50	6.47	6.47	8.21	9.23	7.42		pl.	Topoloveț.	↑	9.20		8.55	7.50	11.—
5.40		7.—	8.51	8.56	↓	Zin.	↑	8.21	6.33	6.26	4.—	6.47	6.47	8.21	9.23	7.42		sos.	Lugos.	↑	9.20		8.55	7.50	11.—
		7.28	9.10	9.24	↓	Garasada	↑	7.45	6.07	5.40		6.47	6.47	8.21	9.23	7.42		pl.	Lugos.	↑	9.20		8.55	7.50	11.—
		7.54		9.50	↓	Ilia	↑	7.18		5.19		6.47	6.47	8.21	9.23	7.42		sos.	Caransebes.	↑	9.20		8.55	7.50	11.—
		8.10	9.34	10.06	↓	Brancoia	↑	7.08	5.44	5.08		6.47	6.47	8.21	9.23	7.42		pl.	Caransebes.	↑	9.20		8.55	7.50	11.—
		8.28		10.24	↓	Deva	↑	6.44		4.42		6.47	6.47	8.21	9.23	7.42		sos.	Teregova	↑	9.20		8.55	7.50	11.—
		4.47	8.54	10.—	↓	Simeria (Piski)	↑	6.02	5.17	4.10	11.32	11.05	11.05	12.28	11.47			pl.	Mehadia	↑	9.20		8.55	7.50	11.—
		5.04	9.08	10.11	↓	Simeria (Piski)	↑	6.05	5.05	3.59	11.16	11.05	11.05	12.39	11.59			sos.	Baile-Herculane	↑	9.20		8.55	7.50	11.—
		6.10	10.06	10.37	↓	Orastie	↑	5.09	4.40	3.18	10.37	11.31	11.31	12.56	12.16			pl.	Toplet.	↑	9.20		8.55	7.50	11.—
		6.39	10.29	12.06	↓	Jiboti	↑	4.14		2.56	9.08	11.37	11.37	1.11	12.31			sos.	Toplet.	↑	9.20		8.55	7.50	11.—
		7.11	10.53	12.30	↓	Vintil-dejos.	↑	4.22		2.32	9.12	11.45	11.45	1.20	12.40			pl.	Rusava	↑	9.20		8.55	7.50	11.—
		7.28	11.07	12.44	↓	Alb-Iulia	↑	4.4	3.59	2.14	8.53	10.55	10.55	1.40				sos.	Vercerova	↑	9.20		8.55	7.50	11.—
		8.13	11.54	11.10	↓	Tetiș	↑	3.19	3.35	1.35	8.11	8.55	8.55					pl.	Bucuresci	↑	9.20		8.55	7.50	11.—

Nota: Orele insemnate în stânga stațiunilor sunt a se citi de sus în jos, cele în dreapta de jos în sus. Numerii în cadrati cu linii mai negre însemnă orele de noapte.